

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 211
van **KATIA SEGERS**
datum: 19 april 2018

aan **SVEN GATZ**
VLAAMS MINISTER VAN CULTUUR, MEDIA, JEUGD EN BRUSSEL

Recent ontdekte schilderijen van Jan Brueghel de Jonge - Bestemming

Op dinsdag 3 april 2018 ging het derde seizoen van 'Stukken van mensen' op VIER van start met een opmerkelijke vondst: een onbekende verkoper bood er twee werken van Jan Brueghel de Jonge, kleinzoon van Pieter Bruegel de Oude, aan. Het betreft twee stadstaferelen die dateren van omstreeks 1630.

Op vrijdag 6 april 2018 liet de minister in de pers optekenen dat hij de werken liet onderzoeken door experts van het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten van Antwerpen (KMSKA). Indien blijkt dat het werkelijk om uitzonderlijke stukken gaat, zouden de schilderijen ook voorgelegd worden aan de Topstukkenraad. Daarbij gaf de minister te kennen dat - indien de raad een gunstig advies verleent - er eventueel interesse is om over te gaan tot een aankoop zodat deze stukken niet naar het buitenland zouden verdwijnen.

1. Wat is de uitkomst van het onderzoek door het KMSKA? Zijn de werken reeds geëvalueerd door de Topstukkenraad? Indien niet, wanneer staat dit gepland?
2. Hoe groot is de kans dat Vlaanderen overgaat tot een aankoop van deze werken? Heeft de minister reeds een bestemming voor ogen, indien beslist wordt om tot een aankoop over te gaan?
3. Welke stappen gaat de minister ondernemen opdat de landschapstaferelen in eigen land blijven, indien ze niet aangekocht (kunnen) worden door Vlaanderen?
4. Heeft de minister zicht op het aantal Vlaamse kunstwerken dat jaarlijks door buitenlandse kopers wordt opgekocht?
5. Is de minister het eens met de stelling dat het aankoopbudget van Vlaamse en federale musea te laag is om kunst van topkwaliteit in ons land te kunnen houden, en dat op die manier het Vlaams patrimonium ons door de vingers dreigt te glippen? Zo ja, welke oplossingen kunnen hiervoor ontwikkeld worden?

ANTWOORD

op vraag nr. 211 van 19 april 2018

van **KATIA SEGERS**

1. Het KMSKA bezorgde mij op 28 april 2018 haar advies. Het KMSKA stelt in haar advies dat de aangeboden werken technisch en artistiek interessant zijn, goed geschilderd en als dusdanig karakteristieke vertegenwoordigers zijn van het hoge niveau van de landschapskunst in de Zuidelijke Nederlanden in de eerste helft van de 17^e eeuw. Het KMSKA meent verder dat het evenwel niet om 'topstukken' gaat in de zin van het Topstukkendecreet. De werken voldoen niet aan de criteria 'zeldzaam en onmisbaar' van het Topstukkendecreet. Een verwerving in functie van de collectie van het KMSKA lijkt evenmin zinvol omdat het KMSKA al over een rijke en sterke collectie 17^e-eeuwse landschapskunst beschikt, waardoor de werken binnen de collectie van het KMSKA een louter documentair-onderzoekmatige betekenis zouden krijgen en niet of zeer zelden op zaal getoond zouden worden.

Op 9 mei is er tevens een advies gevraagd aan de Topstukkenraad. De Raad bezorgde mij op 22 mei 2018 haar advies. De Topstukkenraad nam met belangstelling kennis van deze vraag om advies, alsook van het advies dat het KMSKA betreffende dit voorstel formuleerde. De Raad volgt in grote mate het advies van het KMSKA, en concludeert ook dat deze werken niet beschouwd moeten worden als 'topstukken' in de zin van het Topstukkendecreet.

2. De adviezen van het KMSKA en van de Topstukkenraad geven aan dat de aankoop van deze werken geen prioriteit vormt, aangezien het niet om 'topstukken' gaat in de zin van het Topstukkendecreet.
3. Rekening houdend met de adviezen, lijkt het behoud van deze werken in Vlaanderen niet echt een noodzaak.
4. Ik heb geen zicht op het aantal Vlaamse kunstwerken dat jaarlijks door buitenlandse kopers wordt opgekocht.
5. De aankoopbudgetten van onze Vlaamse musea zijn inderdaad zeer beperkt in vergelijking tot de hoge prijzen die er op de markt betaald worden voor kunstwerken van topkwaliteit. Het Topstukkenfonds biedt evenmin een oplossing. De jaarlijkse dotatie is te beperkt (563.000 euro), en moet ook mee ingezet worden ter subsidiëring van de restauratie van topstukken. De opgebouwde reserves binnen het Topstukkenfonds kunnen wel aangewend worden, mits voorafgaande decretale toelating.

Ik werk momenteel samen met mijn collega bevoegd voor Financiën en Begroting aan een voorstel tot actualisering van de regeling ter betaling van erfrechten via kunstwerken. Doel is om deze regeling aantrekkelijker te maken voor erflaters en erven. Tot op heden blijft dit instrument immers onbekend en weinig gebruikt. Daarnaast laat ik ook nagaan of het mogelijk is om met privé-partners een stichting of fonds tot verwerving van bijzonder erfgoed op te zetten, dit geïnspireerd door het model van het muziekinstrumentenfonds van Brussels Philharmonic. Het is mijn bedoeling om via de stichting of het fonds de middelen uit te breiden die momenteel binnen het Topstukkenfonds beschikbaar zijn voor de aankoop van topstukken en sleutelwerken.